

Prioritetinės
teisėkūros
iniciatyvos
pavadinimas:

VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO ĮSTATYMO PROJEKTAS

Problema:

neefektyvus valstybės informacinių išteklių valdymas:

- valstybės informacinių išteklių valdymui trūksta sisteminio (visapusiško) reglamentavimo. Dalies valstybės informacinių išteklių (valstybės registru) valdymas yra nustatytas tik Lietuvos Respublikos valstybės registru įstatymu, tačiau kitų išteklių (valstybės informacinių sistemų) steigimo, kūrimo, modernizavimo, likvidavimo, duomenų tvarkymo klausimai ir sąveikos principai nėra įstatymiškai reglamentuoti. Kai kurie įvardinti aspektai yra nustatyti Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklėse, tačiau jos taikomos tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingų įstaigų valstybės informacinėms sistemoms.

- neefektyvūs ar nepakankami organizaciniai procesai (pavyzdžiui, strateginio planavimo ir horizontalaus bendradarbiavimo stoka, nepakankama išankstinė investicijų į IT sistemų kūrimą priežiūra, techninių pajėgumų decentralizacija) bei technologiniai aspektai (žemas informacinių išteklių integralumas, galimybių keistis duomenimis tarp skirtingų sistemų trūkumas) lemia neracionalų, netaupų šiai sričiai skiriamų valstybės lėšų naudojimą.

Tikslas:

užtikrinti tinkamą valstybės informacinių išteklių kūrimą, tvarkymą ir saugą. Problemas, susijusias su nepakankamai efektyviu lėšų, skiriamų šiai sričiai, naudojimu, padės spręsti šios siūlomos reglamentavimo nuostatos:

- (1) *dėl valstybės informacinių išteklių kūrimo ir tvarkymo* (Įstatymo projekto IV skyrius). Įtvirtinamas reikalavimas strategiškai planuoti informacinių technologijų taikymą, valstybės informacinių sistemų ir registru kūrimą ir modernizavimą, užtikrinti jų funkcinį suderinamumą;
- (2) *dėl horizontalaus institucijų bendradarbiavimo* (Įstatymo projekto III skyrius);
- (3) *dėl valstybės informacinių išteklių sąveikumo užtikrinimo* (Įstatymo projekto IV skyriaus ketvirtas skirsnis);
- (4) *dėl taikymo apimties* – numatyta reguliavimą taikyti visam viešojo administravimo sektoriui.

Alternatyvos:

Status quo

Nieko neveikimo alternatyva

Alternatyva Nr.1

Intervencijos tikslams pasiekti – t.y. užtikrinti efektyvesnę valstybės informacinių išteklių valdymą ir šiai sričiai skiriamų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą – iš esmės yra viena pagrindinė problemos sprendimo alternatyva, kurią ir siekiama įtvirtinti siūlomu nauju teisiniu reglamentavimu. Pagrindiniai šios alternatyvos elementai yra strateginis planavimas, horizontalus valstybės informacinių išteklių valdymas, prielaidų

	<p>sąveikumo gerinimui sudarymas ir IT infrastruktūros administravimo funkcijos centralizacija. Pirmoji alternatyva nagrinėja situaciją, jei siūlomas reglamentavimas būtų taikomas tik Vyriausybei atskaitingoms institucijoms.</p> <p>Alternatyva Nr.2 Antroji alternatyva numato tą patį problemos sprendimo būdą, tačiau analizuoja, kokią poveikį viešiesiems finansams turės nuostatų taikymas visam viešojo administravimo sektoriui. <u>Ši alternatyva atitinka pasiūlyto Įstatymo projekto nuostatas.</u></p>
<p>Poveikis viešiesiems finansams:</p>	<p>Status quo Esant <i>status quo</i> situacijai per 2012–2017 m. laikotarpį investicijoms į IT sektorių ir veiklos išlaidoms būtų skirta 1,823 mlrd. Lt arba vidutiniškai 303,83 mln. Lt per metus.</p> <p>Alternatyva Nr.1 Alternatyvos įgyvendinimui reikės 2-3 mln. Lt investicijų, skirtų Įstatymo projekto 45 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatytų sąveikumo paslaugų sukūrimui ir apie 0,8 mln. Lt eksploatacinių išlaidų per metus šių investicijų palaikymui.</p> <p><u>Reguliavimo nauda yra apskaičiuojama kaip lėšų sutaupymas, atsirandantis dėl geresnio informacinių išteklių sąveikumo ir bendro naudojimo informacinių technologijų paslaugų (darbo stočių dėjimo, testavimo aplinkos suteikimo ir pan.) centralizavimo.</u> Alternatyvos nauda apima tik Vyriausybei atskaitingas įstaigas. Remiantis konservatyviomis prielaidomis, t.y. prognozuojant tik išlaidų, skiriamų IT palaikymo veiklai, sutaupymus, 2012–2017 m. laikotarpiu valstybės informacinių išteklių politikos įgyvendinimui būtų išleista 174,8 mln. Lt mažiau nei esant <i>status quo</i> situacijai. Lyginant su <i>status quo</i> situacija, ši alternatyva vidutiniškai per metus leistų sutapyti apie 9,6 proc. valstybės biudžeto lėšų, skiriamų IT investicijoms ir veiklos palaikymui.</p> <p>Pažymėtina, kad reguliavimo nauda galėtų būti dar didesnė dėl įvedamo planavimo proceso ir horizontalaus koordinavimo – užtikrinus veiksmingus organizacinius procesus galėtų būti išvengta investicijų į IT dubliavimo. Tačiau į sąnaudų-naudos analizę šie galimi sutaupymai į IT investicijas nėra įtraukti.</p> <p>Alternatyva Nr.2 Šios alternatyvos įgyvendinimo sąnaudoms ir naudos prognozavimui taikomos tokios pat prielaidos kaip ir pirmuoju atveju, tačiau dėl didesnio reguliuojamų subjektų rato alternatyvos Nr. 2 teigiamas poveikis viešiesiems finansams yra didesnis: 2012–2017 m. laikotarpiu būtų sutaupyta 222,2 mln. Lt. Lyginant su <i>status quo</i> situacija būtų pasiekti ir didesni metiniai lėšų sutaupymai – vidutiniškai apie 12,2 proc.</p>
<p>Sąnaudų ir naudos palyginimas pagal grynąją dabartinę vertę:</p>	<p>Alternatyva Nr.1 <i>Sąnaudos:</i> 5,3 mln. Lt (iš viso 2012–2017 m.) <i>Nauda:</i> 174,8 mln. Lt (iš viso 2012–2017 m.) <i>Grynoji dabartinė vertė:</i> 124 mln. Lt</p>

Alternatyva Nr.2

Sąnaudos: 5,3 mln. Lt (iš viso 2012–2017 m.)

Nauda: 222,2 mln. Lt

Grynoji dabartinė vertė: 158,8 mln. Lt

Poveikis administracinei naštai:

Alternatyva Nr.1 ir Alternatyva Nr.2

Tikėtina, kad užtikrinus didesnę sąveikumą tarp valstybės informacinių sistemų ir registrų bei duomenų keitimąsi tarp institucijų piliečiams ir verslo įmonėms sumažės informacinių įpareigojimų (įpareigojimų teikti informaciją, dokumentus institucijoms) apimtis. Reikalaujant pateikti mažiau informacijos, būtų taupomas piliečių ir verslo subjektų laikas, skiriamas informacinių įpareigojimų vykdymui. Tikslinė grupė, pajusianti administracinės naštos sumažėjimą, yra gana didelė: šiuo metu elektroninėmis paslaugomis naudojasi 24 proc. Lietuvos piliečių ir 95 proc. verslo įmonių.

Didesnis administracinės naštos mažėjimas būtų pasiektas įgyvendinant alternatyvą Nr. 2, nes reguliavimo nuostatos būtų taikomos platesniam viešojo administravimo subjektų ratui.

Išvada:

Lyginant pagal grynąją dabartinę vertę, optimali valstybės informacinių išteklių valdymo problemos, siekiant užtikrinti racionalią šiai sričiai skiriamą lėšų naudojimą, sprendimo alternatyva yra antroji.

Tačiau pažymėtina, kad šiame poveikio vertinime apskaičiuota reguliavimo nauda (jos mastas) itin priklausys nuo tinkamo reguliavimo nuostatų įgyvendinimo, įgyvendinimui reikalingų poįstatyminių aktų veiksmingumo (pavyzdžiui, Valstybės informacinių išteklių valdymo modernizavimo gairėse pasiūlytų išteklių optimizavimo sprendimų), politinės valios (pavyzdžiui, įgyvendinti informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo sprendimus) ir atsakingų institucijų administracinių gebėjimų užtikrinti metodinį ir techninį vadovavimą, efektyviai vykdyti numatytas centralizuoti IT infrastruktūros priežiūros funkcijas.